

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Журналистика факультеті
ЮНЕСКО, халықаралық журналистика және қоғамдық медиа кафедрасы

ОМО3301; - Халықаралық құқық және БАҚ туралы шет елдердің заңнамасы» пәні бойынша қорытынды емтихан

БАҒДАРЛАМАСЫ

**«Б03202 – Халықаралық журналистика» мамандығы бойынша білім беру
Бағдарламасы**

Курс – 4
Семестр – 5
Кредит саны – (Лекция-, Семинар-)

Алматы 2022 ж.

ОМО3301; «Халықаралық құқық және БАҚ туралы шет елдердің заңнамасы» пәні бойынша қорытынды емтиханбағдарламасын Жұмыс оқу жоспары және Білім беру беру бағдарламасының пәндер каталогы негізінде құрастырған аға оқытушы, Шаймаран М.

ЮНЕСКО, халықаралық журналистика және қоғамдық медиа кафедрасының мәжілісінде қарастырылды және мақұлданды
«_01_» _____ 09 _____ 2021 ____ ж., № _1__ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Н.Т.Шыңғысова

Кіріспе

«Халықаралық құқық және БАҚ туралы шет елдердің заңнамасы» – Отандық БАҚ-қа материал дайындау барысында шетел журналистикасының озық үлгілерін алу, медиажаһандастыру дәстүріне сәйкес бұқаралық ақпарат құралдарына қойылатын заман талабына сай жазуға машықтандыру.

Емтиханның мақсаты – оқытылатын пән бойынша қол жеткізілген нәтижелерді бағалау.

Міндеті:

- пән бойынша студенттердің құзыреттіліктерін тексеру;
- студенттердің білімдерін анықтау;
- кәсіби саладағы практикалық мәселелерді шешу.

Емтиханды өткізу түрі: жазбаша

Қорытынды емтихан кезінде студенттер өздерінің қабілеттілігін көрсете білуі қажет:

- Курстың сипаттамасы: «Халықаралық құқық және БАҚ туралы шет елдердің заңнамасы» мамандығы бойынша студенттерге қоғамның дамуындағы БАҚ-тың рөлін ғылыми негіздеу және түсінік беру. **Курстың мақсаты:** қоғам дамуындағы БАҚ рөлін түсіну және ғылыми негіздеу; қоғамның тұрақты дамуын қамтамасыз етудегі журналистиканың міндеттері мен мақсаттарын зерделеу; әлеуметтік үдерістер және экология; жасыл экономика және энергетика; түйсінілген эволюция; рухани, адамгершілік, тарихи және жалпыадамзаттық құндылықтар: БАҚ тұжырымдамасы; дәлелді азаматтық көзқарас сияқты әлеуметтік жүйенің дағдарысты құбылыстарын түсіну.

Бұл пәнді оқу барысында студенттер шетелдік журналистиканың қыр-сырын жете меңгеру арқылы теориялық білімін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік алады; шетелдік ақпарат беру мәселелерін толығымен зерттеу, ақпараттық технологияларды қолдануға үйренеді.

- Отандық БАҚ-қа материал дайындау барысында шетел журналистикасының озық үлгілерін алу;
- Медиажаһандастыру дәстүріне сәйкес бұқаралық ақпарат құралдарына қойылатын заман талабына сай жазуға машықтандыру;
- Курс интернет-журналистиканы пайдалану арқылы әлемдік БАҚ-тың қазіргі тәжірибесімен танысуға мүмкіндік береді.

Емтихан ережелері:

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Студенттер мен оқытушы емтиханның күні мен уақытын алдын ала білуі қажет.
3. Универ жүйесінен, әрбір емтихан тапсырушыға жеке бір билет жарияланады.
4. 30 минут бұрын емтиханның басталатындығы туралы еске салу қажет.
5. Емтиханның бейнежазбасын қосу қажет.
6. Қосымша ақпарат көздерін пайдалануға тыйым салу туралы ескертеді.
7. Емтихан аяқталған кезде, барлық емтихан тапсырушылардың жауаптары қабылданғаннан кейін ғана бейнежазба өшіріледі.

Емтихан тапсыру нәтижелері бойынша:

Оқытушы немесе комиссия емтиханға қатысушыларды куәландырады;

Универ жүйесінде қорытынды ведомостыке бағаларын қояды (емтиханнан кейін 48 сағат ішінде).

Тақырыптар

1. БАҚ туралы заңның қолданыс аясы
2. Халықаралық құқық туралы түсінік
3. Құқықтық білім
4. Журналист құқығы және БАҚ
5. Сөз бостандығы және адам құқығы
6. БАҚ және тұрақтылық мәселелері
7. Қазақстандағы БАҚ заңына енгізілген толықтырулар
8. Шетелдік БАҚ-тың заңнамаларына шолу
9. АҚШ-ындағы БАҚ туралы заңның сипаты
10. дәріс. Германия БАҚ-ындағы сөз бостандығыны
11. дәріс. Франция БАҚ-ындағы журналист құқығы
12. Ұлыбританиядағы БАҚ-ының ролы және адам құқығы.
13. Орта азия елдеріндегі адам құқығы мәселесі
14. Әлеуметтік медиа және интернет және тұрақты даму саясаты.
15. Халықаралық құқық және сөз бостандығы туралы әлемдік тәжірибе

Әдебиет және ресурстар

Негізгі:

1. Средства массовой информации как партнеры в сфере образования в интересах устойчивого развития. Серия ЮНЕСКО по образованию в области журналистики. Б: 2008. - 82с.
2. Культуры и динамика народонаселения и устойчивое Развитие.- Париж, ЮНЕСКО, 2001 г.
3. <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001240/124028eo.pdf>
4. <http://aarhusclearinghouse.unesco.org> – портал информационно-координационного механизма Орхусской Конвенции
5. <http://www.wwf.ru> – портал Всемирного фонда дикой природы в России
6. <http://www.ecoport.ru> – Всероссийский экологический портал;
7. <http://www.unep-wcmc.org> – Всемирный центр мониторинга охраны окружающей среды;
8. <http://wdc.nbio.gov/ma/> – Всемирный центр данных по биоразнообразию и экологии;

Қосымша:

1. Панос Лондон – В самом сердце перемен: роль коммуникации в устойчивом развитии.- <http://panos.org.uk/resources/reports.asp>
2. <http://www.carec.kz> – сайт Регионального экологического центра стран Центральной Азии;
3. <http://www.cawater-info.net> – Водно-экологический портал Центральной Азии;
4. <http://www.ec-ivas.org> – сайт Международного Фонда спасения Арала;
5. <http://www.icwc-aral.uz> – сайт Межгосударственной координационной водохозяйственной комиссии Центральной Азии;
6. <http://www.nature.kz> – официальный сайт Министерства охраны окружающей среды Республики Казахстан

Интернет-ресурстары:

<http://pressclub.kz> Қазақстанский пресс-клуб

<http://www.naso.kz> НАСО

<http://www.facebook.com/prstudentconference/> Студенческая конференция «Сиреневый PRорыв»

<http://press-servise.ru> Журнал «Пресс-служба»

<http://sovetnik.ru> Журнал «Советник»
<http://www.mediascope.ru> Научные материалы по специальности

<http://prweek.com> Международный журнал «PRWeekUK»

1. Стандарты международной журналистики. Алматы, 2002
2. Политкорректность в СМИ Казахстана: поиск гармонии. Алматы, 2007
3. Медеуова Д. Глобализация и СМИ. Алматы: Жибек жолы. 2004.
4. Globalization mass-media. Oklahoma 2005
5. Mary B. Cassata and Molefi K. Asante. MASS COMMUNICATION Principles and Practices. Oklahoma 2004
6. Berlo, David K. Process of Communication/ New York 2006

Қосымша:

1. Лапкин В.В. Универсальная цивилизация: болезнь роста и ее симптомы. // Политические институты на рубеже тысячелетий. Дубна 2001г. С.19.
2. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы. М.1998.
3. Перес Ш. Новый Ближний Восток. М.1994.

Канетти Э.Масса и власть. М.1997.С.16

4. Қарымсақова Р. Жаз, бірақ ушықтырма. Алматы, 2007
5. Райх В. Неспособность к свободе // Дружба народов.№10.1994.

Интернет сайттар:

1. <http://www.eim.org/>
2. <http://www.vof.kg/>
3. www.journalistexpress.com
4. <http://www.medianet.kz>
5. www.journalistexpress.com
6. www.journalism.narod.ru/pressa
7. <http://www.pulitzer.org>
8. <http://home.about.com/newsissues>
9. <http://www.ifj.org/>
10. <http://www.adilsoz.kz>
11. <http://www.eurasianmediaforum.kz;>
12. <http://www.medioclub.kz>
13. <http://www.thomsonfoundation.co.uk/>